

كتاب المرأة المسلمة (باللغة البشتو)

المكتب التعاوني للدعوة
والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

كتاب المرأة المسلمة - اللغة البشتو

دېنځو سره تړلی شوی حکموڼه او مسائل

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
ونوعية الجاليات بالزلفي

كتاب المرأة المسلمة

أعدّه وترجمه للغة البشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد و توعية الجاليات بالزلفي
الطبعة الأولى: ١٤٣٩/٨ هـ

③ المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر
المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي
كتاب المرأة المسلمة - الزلفي، ١٤٣٩ هـ
ردمك: ١-١٢-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨
(النص باللغة البشتو)
١- المرأة في الإسلام أ- العنوان

١٤٣٩/٦٣٥٨

ديوي ١، ٢١٩

رقم الايداع: ١٤٣٩/٦٣٥٨

ردمك: ١-١٢-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

دنبځو سره تړلی شوی حکمونه او مسائل

اسلام کښې د ښځې مقام :

اسلام کښې د ښځې په حیثیت باندې خبرو کولو نه مخکښې په نورو معاشرو کښې د ښځې حیثیت پیژندل ضروری دی :

یونانی معاشره کښې : یونان والو به ښځې د حیواناتو پشان اخستلې او خرڅولې، د ښځې دپاره هیڅ قسم حق نه وو، ټول حقونه د سړو دپاره وو، ښځه به د میراث نه هم محرومه وه، د خپل مال د خرچ کولو اختیار ئې هم نه لرلو، د یونان مشهور فلسفی سقراط وئیلې وو چې د دنیا د تباڼې د ټولو نه لوی سبب د ښځې وجود دے، ښځه د زهریله بوتی پشان ده، چې خائسته شکل لری لیکن چې مارغه ئې وځوری فوراً مړ کیږی .

رومی معاشره : د رومیانو دا خیال وو چې د ښځې هیڅ روح نشته، او په هغه معاشره کښې ښځه د یو بې قیمتې خیز نوم دے، چې ددې هیڅ حقوق نشته دے، د هغوی دا نعره وه (د ښځې روح نشته دے) ددې وجې نه به ښځو له قسماقسم

عذابونه ورکیدل، کله به ئې په گرمو تیلو باندې سوزوله، کله به د ستنوپسې تړلی او کله بغیر د قصور نه د آس لکۍ پورې وټرلې او آس به ئې دومره تیز کړوچه ښځه به مړه شوله.

هندي معاشره: دغه رنگه سلوک د ښځې سره په هندوستانی معاشره کښې هم کیدو بلکه کله چه به د ښځې خاوند مړ شو نو ښځه به ئې ژوندۍ په اور سوزوله (دے رسم ته به ئې سټی ووئیلې چه موجوده حکومت کښې جرم ټاکلے شویدے). چینی معاشره: چین والو به ښځې د هغه اوبو سره مثال ورکوو چه هغه سره انساني خوشحالی او مال دولت وینځلے کیږی، یو چینی سړی ته به دا حق حاصل وو چه خپله ښځه خرڅه کړی، یا ئې ژوندۍ په زمکه کښې خڅه کړی.

یهودیت: یهودیان ښځې ته لعنتی وائی ځکه چه آدم علیه السلام ئې د هوکه کړے وو، هغه باندے ئې میوه د ونے خوړلے وه، او کله چه حائضه شی بیا ورته نجسه وائی، چه کور پلټ کوی، او هر څه سره چه حائضه ولکی هغه پلټ وی، د پلار په میراث کښې د ښځې هیڅ حق نوی چه کله روڼږه موجود وی.

نصرانیت : نصاریٰ ښځه ته شیطان وائی، یو عیسائی پادري وئیل دی چه ښځه انسان نه ده، یو بل عیسائی پوپ (بونا فنتور) وئیل دی چه کله تاته ښځه په نظر راشی نو دا گمان مه کوه چه ته انسان ته گورے، او یا حیوان ته گورے بلکه کوم څیز چه تاته په نظر راځی دا خالص شیطان دے، او څوک چه د ښځه آواز آوری، دا د مار آواز دے تر دے پورے چه د یورپ په سول لاء (شهری قانون) کښې د تیرے شوے صدئ پورے د ښځه شهری حیثیت نه وو، او نه ورته شخصی حقونه ورکړے کیدل، او ښځه دپاره دا اختیار نه وو چه ذاتی ملکیت وساتی تر دے چه ښځه د خپلو اغوستو جامو هم مالکه نه وه. اسکاټ لینډ پارلمان په ۱۵۶۷ء کښې پل پاس کړے وو چه ښځه له به هیڅ څیز باندے اختیار نه ورکولے کیږی. هنری هشتم (Henry viii) په زمانه کښې برطانوی پارلمان دا فیصله کړے وه چه ښځه به انجیل نه لولی ځکه دا ناپاکه ده. ۱۵۸۶ء فرانس کښې یو کانفرس ددے دپاره منعقد شوے وو چه دا فیصله وکړی چه آیا ښځه انسان دے او که نه؟ بیا ئے فیصله وکړه چه ښځه انسان دے خو صرف د سړی د خدمت دپاره پیدا شویده. ۱۸۰۵ء پورے انگریزی

قانون د خپلې ښځې د خرڅولو اجازه ورکوله، د ښځې قیمت
ئې شپږ ټکۍ مقرر کړې وو.

د عربو د جاهليت معاشره:

د اسلام د راتللونو مخکې عربي کښې ښځه يوه سپک څيز
گنرلې کيده، چه نه ئې ميراث کښې څه حصه وه او نه ئې
څه اهميت ورکولو، او نه د ښځې څه حقونه وو، اکثر و خلقو
به ژوندی لونړه څخه ولې.

دين اسلام او ښځه:

اسلام د راتللو سره د ښځو نه ټول ظلمونه لرې کړل، دا
خبره ئې واضحه کړه چه ښځه او سړی برابر دی څنگه چه
د سړی حقونه دی، دغه رنگه د ښځې حقونه دی.

الله تعالی فرمائی: [يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى
وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ
أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ] {الحجرات: ۱۳} ترجمه: اے
خلقو! یقیناً مونږ پیدا کړی یی تاسو د یو نارینه او د یوې
زنانه نه، او جوړ کړی یی مونږ تاسو خاندانونه او قبیلې
د دې دپاره چه یو بل اویښنی یقیناً پیر عزت مند ستاسو نه د

الله تعالیٰ پہ نیز ډیر تقویٰ دار دے . الله تعالیٰ بل خائ فرمائی : [وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا] {النساء: ۱۲۴} ترجمہ: چا چہ عمل وکړو د نیکو اعمالونه نارینه وی او که زنانه وی، او دے وی موحد پس دغه کسان به داخلیری جنت ته، او ظلم به نشی کیدے په دوی باندے په قدر د داغ د هډوکی د (کھجورے) بل خائ الله سبحانه وتعالیٰ فرمائی : [وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا] {العنکبوت: ۸} (او کلک حکم کړیدے مونږ انسان ته د مور او پلار سره د ښیگرے کولو).

رسول الله ﷺ فرمائی دی : أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ أَخْلَاقًا، وَخَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِمْ خُلُقًا رواه الترمذی: (۱۰۸۲). ترجمہ : د ایمان په لحاظ سره کامل مؤمن هغه دے چہ خائسته اخلاق ولری، او تاسو کښې غوره هغه څوک دے چہ د خپلو ښخو دپاره د اخلاقو په لحاظ سره غوره وی. عن أَبِي هُرَيْرَةَ ، رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَحَقُّ بِحَسَنِ صَحَابَتِي قَالَ أُمُّكَ قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : أُمُّكَ قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ : ثُمَّ أَبُوكَ (متفق عليه : ۵۹۷۱، ۲۵۴۸) ترجمہ: ابو هريره رضى الله عنه نه روايت

دے، هغه وائی چه یو سړی رسول الله ﷺ نه تپوس وکړو چه ټولو خلقو کښې څوک ډیر حقدار دے چه زه ورسره ښه سلوک وکړم؟ رسول الله ﷺ جواب ورکړو ستا مور، هغه تپوس وکړو چه بیا څوک؟ رسول الله ﷺ جواب ورکړو چه ستا مور، هغه بیا تپوس وکړو، بیا ورته وویلے : مور ستا، هغه سړی بیا تپوس وکړو، رسول الله ﷺ په څلورم ځل جواب ورکړو چه پلار ستا (ددے نه د اسلام اخلاق معلومیږي او دا په اختصار سره دنبځے په باره کي د اسلام نظر وو.

د عامو ښځو حقونه :

هره ښځه باندے خپل حقونه پیژندل لازم دی، د هغے علم هرے ښځے دپاره پکار دے، او معاشره کښې هم باید دغه حقونه وومنلے شی چه کله هم ښځه د خپل حق مطالبه کوی چه په آسانه ورکړے شی، ددے حقوقو تفصیل په لاندے ډول دے :

۱- حق ملکیت :

هره ښځه خپل شخصی ملکیت ساتلے شی مثلاً کور، زمکه، کارخانه، باغ، سر زر، سپن زر وغیره، او دغه رنگه

مختلف قسم ځناور هم اخستلې شي، برابره ده که د سپرې مور،
بنځه، لور، او خور یا هر څوک وی.

۲- د واده حق او د خاوند انتخاب :

دغه رنگه د خلع اخستلو، او د تکلیف په صورت کښې د
طلاق مطالبه هم کولې شي، د بنځې دا قسمه حقونه بالکل
ثابت دي.

۳- د علم حصول :

د بنځې بنیادي حق دې چې د خپلو ذمه وارو په حقله اسلامي
معلومات حاصل کړي، لکه د الله پیژندل، عبادات او د هغې د
ادا کولو طریقې او هغه حقونه پیژندل چې د هغې ادا کول
 ورباندې واجب دي، د خپل ژوند آداب زده کول، او د دیني
علم حاصلول د دوی حق دې، د الله تعالی حکم د سپرو بنځو
تولو دپاره دې: **[فَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ]** {محمد: ۱۹} ترجمه: پس
پوهه شي چې یقیناً نشته حقدار د بندګۍ سیوا د الله تعالی نه
رسول ﷺ فرمائیلي دي: **(طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)** (ابن
ماجه) ترجمه: د علم حاصلول هر مسلمان سپرې او بنځه
باندې فرض دي.

۴- د خپل مال د خرچ کولو حق :

ښځه که خپل مال کښې صدقه کوی، یا په ځان باندې خرچ کوی، او بل چا باندې خرچ کوی لکه خاوند، پچی، مور او پلار یا نیا او نیکه، پدې شرط چه اسراف به نه کوی، نو لکه څنگه چه سپری خرچ کوی، دغه رنگه ښځه هم خرچ کولې شی .

۵- شخصی طور باندې خوښ او ناخوښ :

مطلب دادې چه ښځه د بلې نیکې او دینداره زنانه سره د شریعت د حدودو د لاندې تعلق جوړولې شی، هغوی سره د تکلیف وخت کښې همدردی کولې شی، نور د ژوند مختلفو معاملاتو کښې شریک کیدلې شی، د خاوند یا د نورو مشرانو په اجازه باندې .

۶- د وصیت کولو حق :

ښځه هم د خپل مال نه په دریمه حصه کښې وصیت کولې شی، د هغې د وفات نه روستو به بغیر د اعتراض نه نافذ کیدلې شی، څنگه چه سپری د وصیت حق لری، دغه رنگه

بڼځه هم وصیت کولې شی، مگر وصیت به د ټول مال په دریمه حصه کښې کوی ددې نه زیات به نشي نافذ کیدلې.

۷- د لباس منتخب کول :

زنانه دپاره د لباس اختیار دے، که ریښم استعمالوی، که سره زر استعمالوی، دا دوه قسمه لباس ددې امت سپرو باندې حرام دی، لیکن لباس به د شریعت مطابق وی، یعنی بدن ښکاره کول سړیا سینه ښکاره کول ورله حرام دی، صرف خپل خاوند ته اجازه عامه ده.

۸- د ډول سینگار حق :

د خپل خاوند د خوشحاله کولو دپاره ډول سینگار کولې شی، لکه سترگو کښې رانجه اچول، په شونډو سرخی لگول وغیره، صرف د هغه لباس نه به ځان ساتي چه د کافرانو خاص لباس وی، یا د بد کارو خلقو خاص لباس وی د هغه نه ځان ساتل پکار دی.

۹- د خوراک خښاک حق :

بس کوم خیز چه ورله مزه ورکوی هغه دے خوری، او کوم خیز چه طبیعت ته خوښ نوی ندی خوری، خوراک خښاک کښې د بڼځې او سړی دپاره هیڅ فرق نشته دے، شریعت

کښې چې څه حلال وی هغه د ښځې او سړي دواړو دپاره حلال دی، او څه چې حرام وی هغه د ښځې او سړي دواړو دپاره حرام دی، الله تعالی فرمائی: [وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ] {الأعراف: ۳۱} ترجمه: خورئ او کئ او د حد نه زیاتی مه کوئ، یقیناً الله تعالی مینه نکوی د حد نه زیاتی کوونکوسره .

خاوند او د ښځې یو بل باندې حقونه:

څنگه چې د ښځې بعض خاص حقونه خاوند باندې وی، او خاوند باندې د هغې ادا کول واجب وی، دغه رنگه د خاوند هم خپله ښځه باندې حقونه وی، لکه د مثال په طور ښه کارونو کښې د خاوند اطاعت کول، د خوراک څښاک تیارول، بچوله پی ورکول، او د هغوی تربیت کول، د خاوند د مال او عزت حفاظت کول، خاوند ته ځان ډولی کول، د څومره ډول اجازه چې شریعت ورکړیده . اوس د ښځې واجب حقونه په خاوند باندې هم شته، الله تعالی فرمائی: [وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ] {البقرة: ۲۲۸} . او دوی (ښځو) لره حقونه دی پشان د هغې چې په دوی لازم دی په شرعی طریقو. دا حقونه ځکه بیانوو چې مسلمانان ښځه خپل حقونه

وپیژنی او بغیر د حیاء او یرې نه د خپل حق مطالبه وکړي،
خاوند باندې ادا کول لازم دي، ترڅو چه ښځه ورته عفو
ونه کړي، تفصیل ئې دا ده: ۱- خاوند باندې د هغه د وس
مطابق د ښځې نفقه لازم ده مثلاً جامې، خوراک خښاک،
علاج، کور وغیره.

۲- د ښځې د عزت، مال، بدن او د دین حفاظت کول د
خاوند ذمه واری ده، ځکه خاوند د ښځې سرپرست ده.

۳- د اسلامی احکامو په باره کښې ښودنه ورکول په خپله
باندې، یا په مدرسه یا مسجد کښې په دینی مجالسو کښې چه
د فتنې یره پکښې نه وی زنانه دپاره اجازه ورکول پکار دی.

۴- ښځې سره خائسته ژوند کول، الله تعالی فرمائي :
[وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ] {النساء: ۱۹} ترجمه : ژوند تیر کړئ
دوی سره په ښې طریقه. د خائسته ژوند نه دا ده چه په
نزدیکت (جماع) کښې د ښځې پوره پوره حق ادا کړې شی،
ضرر ورله ورنه کړې شی، په کنځلو، سپکولو، رتلو او عیب
لگولو وغیره سره، او د خائسته ژوند نه دا ده چه د خپل خپلوانو
سره د ملاقات اجازه ورکړې شی چه د فتنه یره نوی، د وس نه
زیات کار ورته سپارل ندی پکار، په وینا او عمل کښې ورسره

احسان کول پکار دی، رسول الله ﷺ فرمایلې دی: «خیرکم خیرکم لأهلہ، وَأَنَا خیرکم لأهلې» ترجمه: تاسو کښې غوره هغه څوک دی چه د خپل کوروالو دپاره غوره وی.

ستر او پرده:

شریعت اسلامی پوره کوشش کړېده چه خاندان د تس نس او ضائع کیدو نه وساتي ځکه ئې د آدابو او خائسته اخلاقو دیوالونه گیر چاپیره ودرولی دی چه د انسان زړه د گناه نه پاک وی، او معاشره هم صفا ستهره وی، نه شهوت پرستی وی، او نه د جذباتو راوچتیدل وی، کوم جذبات چه فتنې له هواء ورکوی د هغه مخکښې ئې هم دیوالونه ودرولی دی چه سپری او ښځې به خپل نظرونه ښکته ساتي. د ښځې د عزت په خاطر الله تعالی د پردې حکم نازل کړېده چه ددې د عزت حفاظت وشي، د هغه خلقونه چه زړونو کښې ئې مرض او فساد دے، او کوم خلق چه د ښځې د عزت قیمت نه پیژنی د داسې خلقو نه د زنانو حفاظت وکړې شي، د زهریله نظر نه د بچاؤ دپاره، چه د فتنې دروازه مکمل بنده شي، داسې به د زنانه د عزت او احترام حفاظت وکړې شي،

د اسلام علماء پدے خبره اتفاق لری چه د نبخه دپاره پرده واجبه ده چه د محرم رشته دارو او غیر رشته دارو نه خپل ډول او زینت او د فتنه ځایونه پټ کړی، البته د مخ او د لاسونو ښکاره کولو کښې اختلاف دے، دوه ډله دی، د هرے ډله دپاره خپل خپل دلائل موجود دی، او د مخالف ډله د دلائلو توجیه او تاویل کوی، هغه دلائل چه د هغه نه وجوب د پردے معلومیری هغه په لاندے ډول دی : [وَإِذَا سَأَلْتَهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ] {الأحزاب: ۵۳} ترجمه: کله چه سامان غواړئ د دوی نه نو وغواړئ ترینه شاته د پردے نه، دا طریقه ښه پاک ساتونکی ده زړونو ستاسو او زړونو د دوی لره. [يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِرِزْوَانِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا] {الأحزاب: ۵۹} ترجمه: اے نبی! اووایه بیبیانو او لونړو خپلو ته او بیبیانو د مؤمنانو ته چه راویزان کړی د ځان دپاسه د لویو پړونو خپلو نه، دا ډیره نزدے ده چه دوی به اویښندلے شی نو نه به شی تنگولے، او دے الله تعالی بخنه کونکے رحم کونکے. [وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ

أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا
لِبُعُولَتِهِنَّ [النور: ٣١] ترجمه: او اووايه ! مؤمنو زنانو ته چه
کوز ساتی د نظرونو خپلونه او بچ ساتی عورتونه خپل او نه
ښکاره کوی ډول خپل مگر هغه چه ښکاره شی د هغه نه (بے
اختیاره/مجبوراً) او اچوی دے لویته خپله په گریوانونو
خپلو باندے او نه دے ښکاره کوی ډول خپل مگر خاوندانو
خپلو ته . او په احادیثو کښې د عائشه رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه
روایت دے، فرمائی : قَالَتْ: «كُنْ نِسَاءَ الْمُؤْمِنَاتِ يُشْهَدْنَ مَعَ
رَسُولِ اللَّهِ ﷺ صَلَاةَ الْفَجْرِ مُتَلَفَعَاتٍ مِمَّوْطِهِنَّ ثُمَّ يَنْقَلِبْنَ إِلَى بَيْتِهِنَّ حِينَ
يَقْضَيْنَ الصَّلَاةَ لَا يَعْرِفُهُنَّ أَحَدٌ مِّنَ الْغُلَسِ» متفق عليه . ترجمه :
مؤمنانے زنانہ به حاضریدلے د رسول الله ﷺ سره سهار
مانخه ته چه ځانونو نه به ئے راتاوکړی وو په پرونو کښې،
بیا به واپس شوی خپلو کورونو ته کله به چه مونځ خلاص
شو، په داسے حال کښې چه د تیاری د وجے نه به هیچا نه
پیژندلے . وَقَالَتْ: «كَانَ الرِّكَابُ يَمْرُونَ بِنَا وَنَحْنُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ -
مَحْرَمَاتٍ فَإِذَا حَازُوا بَنَا سَدَلَتْ إِحْدَانَا جِلْبَابَهَا مِنْ رَأْسِهَا إِلَى وَجْهِهَا فَإِذَا
جَاوَزْنَا كُشِفْنَاهُ» اخرجه ابوداود ، وأحمد: (١٥٦٢، ٢٢٨٩٤) ترجمه:

عائشه رضي الله عنها فرمائي: مونږ د احرام په حالت کښې د رسول الله ﷺ سره سفر کولو، قافلې به زمونږ خوا سره تیریدلې چه کله به انزدې شوې نو یوې ښځې به خپل د سر پرېونه په مخ ندې را اویزان کړو چه قافله به تیره شوله نو بیا به مو مخونه ښکاره کړل. وَقَالَتْ: "يَرْحَمُ اللَّهُ نِسَاءَ الْمُهَاجِرَاتِ الْأَوَّلِ، لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ {وَلْيَضْرِبْنَ خُمْرَهُنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ} [النور: ٣١] شَقَقْنَ مُرُوطَهُنَّ فَاخْتَمَرْنَ بِهَا". ترجمه: عائشه رضي الله عنها فرمائي: الله تعالى دې په هغه اولنو مهاجراتو زنانو رحم وکړي، کله چه الله تعالى دا آیت نازل کړو: {وَلْيَضْرِبْنَ خُمْرَهُنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ} [النور: ٣١] ترجمه: او خپل پرونی دې په خپلو سینو باندې واچوي. هغوی خپل څادرو نه وشلول او پرونی ئې ترې جوړ کړل. پرده کولو باندې نور ډیر دلائل هم موجود دی، د پردې په حکم کښې د اختلاف باوجود هم اهل علم پدې خبره متفق دی چه د ضرورت مطابق ښځه خپل مخ ښکاره کولې شي، مثلاً د مرض په حالت کښې ډاکټر ته یا د نور شرعي عذر مطابق، او اهل علم پدې خبره هم متفق دی چه د فتنې په صورت کښې د زنانه دپاره مخ ښکاره کول حرام دی، څوک چه د مخ

ښکاره کول جائز گنږی هغوی هم د فتنې په صورت کښې مخ ښکاره کولو ته حرام وائي، او بیا پدې زمانه کښې د فتنې ډیره یره موجود ده، فساد او شر هر ځای موجود دے، او عام دے، پدې حال کښې چه ښځه خپل مخ ښکاره کړی او بهر راوځی، په سترگو زیاتی ډول ولگوي نو پدې صورت کښې د ټولو اهل علمو اتفاق دے چه دا حرام دی. اسلام په ښځه باندې د پردو سړو سره میلاویدل، یو ځای کیدل حرام کړیدی، دا ټول تدابیر ددې دپاره دی چه د اخلاقو، د عزت، خاندان او اموس حفاظت وشي، د اسلام پوره پوره کوشش دے چه د گناه نه د بچ کیدو ماحول جوړ شي، د فتنې او د فساد روازې بندی شي، ښځه د خپل کور نه وتل او د پردو سړو سره گډوډ تلل، خپل نمائش کول، دا ټول کارونه شهوت راپورته کوي، او د جرم لارې آسانوي، الله تعالی فرمائي: [وَقُرْنِ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى] {الأحزاب: ۳۳} ترجمه: او اوسئ په کوټو خپلو کښې او مه ښکاره کوئ ډول سینکار پشان د جاهلیت زور. [وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ] {الأحزاب: ۵۳} ترجمه: او کله چه سامان

غواړئ د دوی نه نو غواړئ ترینه شاته د پردې نه، دا طریقه
 ښه پاک ساتونکې ده زړونو ستاسو او زړونو د دوی لره
 رسول اکرم ﷺ ښځې او سړي خپل مینځ کښې د اختلاط
 نه په سختۍ سره منع کړیدی، او کوم شکل چه د اختلاط
 جوړېږي د هغې نه هم منع کړیدی، تردې پورې چه په
 عبادت او عبادت گاه کښې هم منع کړیدی. بعض وخت ښځه
 د خپل ضرورت دپاره د کور نه وځي هغه ځای ته چه هلته
 سړي وی، مثلاً چه کور کښې څوک سړي نوی نو د کور دپاره
 سودا اخستو دپاره بهر وځي، یا د ځان او بچو دپاره د ډوډۍ گټلو
 دپاره کسب کوي، پداسې صورتونو کښې وتل حرام ندي،
 لیکن د شریعت د مقرر شوی حدودو خیال به کوي، خپل
 ډول سینگار به خلقو ته نه ښکاره کوي، او سړونه به جدا ځای
 کښې کار کوي، د سړو سره به اختلاط نه کوي. د خاوند او د
 اخلاقو د حفاظت دپاره اسلام دا قانون جوړ کړی دی چه ښځه
 به یواځې ځای کښې د غیر محرم سره نه میلایږي او د خاوند
 یا د محرم نه علاوه د یوې پردۍ ښځې سره به هم ځانله ځای
 کښې نه میلایږي، ځکه شیطان مکمل کوشش کوي چه د
 خلقو زړونه او اخلاق برباد کړي.

د حیض او نفاس حکمونه

د حیض موده: ۱- عام طور باندې دحیض موده د (۱۲) دولسو کالونه تر (۵۰) پنځوس کالو پورې غالباً حیض راځي، بعض وخت د موسم یا د ماحول د اثر د وجې نه یا د مرض د وجې نه مخکښې روستو کیدې شي .

۲- کمه موده د حیض یوه ورځ ده، او اکثره موده غالباً پنځلس ورځې وي،

د حاملې حیض: عموماً چه ښځه حامله شي د هغې حیض نه راځي، کچرته د حاملې ښځې نه وینه شروع شي د ماشوم د پیدائش نه دوه درې ورځې مخکښې، او ورسره درد د پیدائش هم وی نو دا وینه به د نفاس نه حسایږي، کچرته د ماشوم د پیدائش نه ډیره موده مخکښې وینه شروع شي، او یا ډیره مخکښې نوی لیکن درد د پیدائش ورسره نوی، دا نه حیض دے او نه نفاس دے (بلکه دا وینه به د استحاض نه حسایږي يعني عامه بیماری ده چه د حیض احکام پرې مرتب نه دي) .

د حیض مختلف حالات :

اول: د حیض ورځو کښې کمې یا زیاتې : مثلاً د یوې ښځې

مياشت کښې عام طور(٦) شپږ ورځے حیض راځي، اوس اُوممه ورځ باندے هم راځي، يا عام عادت ئے اووه (٧) ورځے او په شپږمه ورځ ختمه شي .

دويم صورت : مخکښې روستو کيدل، مثلاً عادت د حیض په آخر د مياشت کښې وي، نو بيا اول د مياشت کښې راشي، يا د مياشت په اول کښې عام طور حیض راتللو ليکن اوس د مياشت په آخر کښې راشي، بس کله چه وينه د خاص نښو د حیض سره وي نو حیض به حسايږي، کله چه وينه په خاص نښو سره ختمه شي، نو زنانه پاکه شوه که ډيرے ورځے وي او که کمے، دغه رنگه که د مياشت په اوله حصه کښې وي او که په آخري حصه کښې وي .

دریم: زیږ رنگ یا د خږ رنگ والا وينه، لکه څنگه چه د زخم نه وځي، يا داسے خږ رنگ چه د زیږوالی او تور والی په مینځ کښې وي، که داسے وينه د حیض په ورځو کښې راغله، يا د پاکي د راتللو نه مخکښې راغله، نو دا به حیض حسايږي، او د حیض حکم به ورله ثابت وي، او که داسے رنگ والا وينه د پاکي نه بعد راشي نو دا به حیض نه حسايږي .

څلورم: کله د حیض وينه لږه لږه راځي، کله روانه شي، او

کله بنده شی، صفائی راشي، یا دیته نزدې صورت وی، نو ددې دوه حالتې دی :

اول صورت : که داسې حالت د زنانه سره همیشې کېږي او نه ختمیږي، نو دا د استحاض مرض وینه ده، په کومه ښځه چې دا مرض راځي هغې ته مُستحاضه وائی، دې باندې به د استحاضی احکام جاری کېږي .

دویم صورت : که وینه همیشې نه راځي بلکه کله کله راځي، او ددې نه پس صحیح پاکوالې راځي، که دا وینه د یوې ورځې نه کمه موده دپاره بنده شی دا به طهر (پاکوالی) نه حسابیږي، ددې قاعدې مطابق د یوې ورځې نه کم به طهر نوی مگر که څه علامې ولري لکه د حیض عادی ورځې ختمې شوی وی، یا ښځه س پینې اوبه وويني، د سپینو اوبو نه مراد هغه ماده ده چې د حیض د ختمیدونې پس د ښځې د رحم نه وځي .

پنځم : که وینه بنده شی او د ښځې نه صرف لوند والې وځي، نو که دا لوند والې د پاکوالی نه لږ مخکېږي وی نو حیض به حسابیږي، او که د پاکوالی نه روستو وی بیا به حیض نه حسابیږي .

د حیض احکام:

اول: مونځ: حائضه ښځه باندې فرضی او نفلی ټول مونځونه کول حرام دی، او نه ادا کیږي، پدې ورځو کښې په ښځه باندې مونځ فرض ندې، مگر که د یو رکعت په مقدار وخت رالاندې کړي د مونځ د وخت نه، که اول وخت وی او که آخر وخت وی، د اول وخت مثال لکه: د نمر د ډوبیدلو نه د یو رکعت په مقدار وخت نه روستو ښځه باندې حیض راغلی دې، نو ددې مونځ قضاء به ادا کوی، کله چه پاکه شی، ځکه چه دې د حیض د شروع کیدلو نه مخکښې د یو رکعت د ادا کولو په مقدار وخت رالاندې کړې وو.

د آخری وخت مثال: د نمر د راختلو نه دومره وخت مخکښې چه یو رکعت پکښې ادا کیدلې شی، ښځه د حیض نه پاکه شی، کله چه دا زنانه غسل کوی نو نمر راختلې وی، نو ددې مونځ قضاء به کوی ځکه چه دې دومره وخت چه یو رکعت پکښې ادا کیدلې شو رالاندې کړې وو. څه داسې کارونه دی چه د حیض په حالت کښې زنانه باندې حرام ندی بلکه د هغې اجازه شریعت کښې راغلی ده لکه ذکر، تکبیر، تسبیح، تحمید، بسم الله، خوراک وغیره د حدیثو کتاب یا د فقه

کتاب لوستلې شی، دعاء کول، او دعاء باندې آمین کولې شی، د قرآن کریم تلاوت اوریدلې شی، لیکن حائضه ښځه پخپله قرآن کریم نشي لوستلې، البته که په سترگو ورته گوري او په زړه تدبر کوي، او په ژبه تلاوت نه کوي بیا څه حرج نشته دے، مثلاً قرآن کریم په یو ځای کښې کول او کیردې، په سترگو ورته گوري، او زړه کښې تلاوت کوي داسې کول بیا جائز دی، حائضه ښځه تلاوت نشي کولې لیکن که مجبوره وي مثلاً استاذه وي، ماشومانو ته سبق وائی، یا امتحان وی طالب العلم د امتحان دپاره قرآن یادوي، یا بل داسې ضرورت راشي بیا ورله قرآن لوستل جائز دی

دویم: روژه که فرضی وي او که نفلی، په حائضه ښځه باندې ئې نیول حرام دی، کچرته روژه ونیسي هم ترے نه صحیح کیري، البته که فرضی روژو کښې ورباندې حیض راغلی وي نو د هغې قضاء راگرځول واجب دی، اگر که د نمر د ډویدو نه لږ مخکښې زنانه باندې حیض راشي، بس روژه ئې ختمه شوله، که فرضی روژه وي د هغې قضائي به راوړي، او کچرته د نمر د ډویدو نه مخکښې زنانه محسوس کړه چه وینه د خپل ځای نه روانه ده، لیکن بهر نده

راوتلې، او بهر د نمر نه د ډوبیدو نه روستو راووتله دغه روژه
ئې صحیح ده. دغه رنگه که د صبا (صبا صادق) راخو
پورې زنانه په حیض کښې ده، بیا لږ وخت پس پاکه شوه
ددغه ورځې روژه صحیح نده، او که د صبا صادق راخو نه
لږ مخکښې حیض بند شي، نو ددغه ورځې روژه نیولې شي
اگرکه غسل بیا روستو وکړي.

دریم: د بیت الله طواف که فرضی وی او که نفلی وی په
حالت د حیض کښې ښځه باندې حرام دے، او د طواف نه
علاوه د حج یا د عمرې باقی ارکان ادا کولې شي، مثلاً د
صفا او مروه سعی کول، میدان عرفات کښې اودریدل، منی
او مزدلفه کښې شپه کول، شیطانان ویشتل وغیره ددې
اصولو مطابق، که یوه زنانه د طهارت په حالت کښې طواف
وکړي، او بیا ورباندې حیض راغلی نو باقی مناسک به ادا
کړي ځکه طهارت صرف د طواف دپاره شرط وو، باقی
مناسک د حیض په حالت کښې هم کولې شي.

څلورم: په مسجد کښې قیام کول د حائضې ښځې دپاره
حرام دے.

پنځم : نزدیکت (جماع) : د حیض په حالت کښې ښځه سره نزدیکت کول خاوند باندې حرام دی، او ښځه باندې هم حرام دی چه خاوند په ځان قادره کړې، البته خاوند لره جائز دی چه په نورو طریقو شهوت پوره کړی .

شپږم : خاوند باندې حرام دی چه ښځه له د حیض په حالت کښې طلاق ورکړې، که پدې حالت کښې ښځه له طلاق ورکړې نو خاوند د الله او رسول نافرمان دے، یو حرام کار ئې کړیدے، خاوند باندې رجوع کول واجب دی، او د حیض نه د پاکوالی پورے به ئې ځان سره ساتی، کچرته بیا هم د طلاقو اراده لری نو په حالت د پاکوالی کښې به طلاق ورکړې، غوره خو دا ده چه راتلونکی دویم حیض پورے خبره روستو کړے شی، او بیا خو یا دے د ځان سره وساتی او یا دے طلاق ورکړی .

اووم : حائضه ښځه چه د حیض نه فارغه شی نو د ټول بدن صحیح طریقے سره غسل کول پکار دی، د سر ویخته سپردل لازم ندی، البته که د ویختو بیخونو ته اوبه نه رسیدلے بیا سپردل لازم دی، که یوه ښځه د مونځ په وخت کښې پاکه شی نو سمدستی غسل کول ورباندې واجب دی

چه ددے وخت مونځ وکړی، او که د سفر په حالت کښې وي یا ورسره اوبه نشته، یا اوبه شته خو د مرض د وجې نه ئې نشي استعمالولې یا بل د مجبورې صورت دے نو د غسل په ځای به تیمم ووهی بیا کله چه مجبورې ختمه شی نو بیا به غسل وکړی.

د استحاض مرض وینه او د هغې حکمونه :

د استحاض مرض وینه ښځه باندې مسلسل راځی او نه بندیږی، کله په میاشت کښې د یو دوه ورځو دپاره اودریږی . دا هم وئیلې شوی دی چه وینه میاشت کښې د پنځلسو (۱۵) ورځونه زیاته شی نو استحاض به حسابیږی کچرته د ښځې مستقل عادت نه وو .

د مستحاضې ښځې درې حالتونه دی :

اول حالت : د استحاض راتللو نه مخکښې ښځې ته د حیض عادتې ورځې معلومې وی نو دغه معلومو ورځو کښې به د حیض ورځې شمارلې کیږی، او د حیض احکام ورباندې لاگو کیږی او باقي ورځو کښې به استحاض شمارلې کیږی مثلاً: یوه ښځه باندې د میاشتې په اول کښې شپږ ورځې حیض راتللو بیا هغې نه د استحاض بیماری وینه شروع شوه

او هميشه راتلله نو اوس به د هرې مياشتې اولنۍ شپږ ورځې حيض حسايبېږي، او باقي به استحاض وي، ددې قاعدې مطابق ښځه به د مياشتې په اول کښې شپږ ورځې روژه نه نيسي او مونځ به نه کوي، او باقي ورځې به روژه نيسي او مونځ به کوي، د استحاض په صورت کښې به د وينې پروا نه کوي.

دويم حالت : د استحاض د شروع نه مخکښې حيض نه وو راغلې بس د شروع نه چه وينه وه نو د استحاض وه، داسې زنانه به د علاماتو په ذريعه عمل کوي چه د وينې نه معلومېږي، مثلاً تور رنګ والا ټينګه بدبوداره وينه د حيض وي، پدې به د حيض احکام جاري کيږي، او ددې ښو نه بغير وينه به د استحاض وي، مثلاً ښځې چه د اول نه وينه وليده روان وه، ليکن اولنۍ لس (۱۰) ورځې توره وه باقي سره وه، يا اولنۍ لس (۱۰) ورځې ټينګه وه، او باقي ورځې نرۍ وه، او يا اولنۍ لس (۱۰) ورځې بدبو داره وه، او باقي ورځې بدبو داره نه وه، اول مثال کښې اولنۍ ورځې چه توره وه هغه به حيض وي، او باقي به استحاض وي. دغه رنګه باقي مثالونو کښې هم

که اولنئ لس ورځے ټینگه او بدبو داره وه هغه به د حیض وینه وی او باقی ورځے به د استحاض وینه حساییږی .

دریم حالت: که ښځے ته حیض معلوم نه وی، او نه څه واضحه علامه شته دے، د کله نه ئے چه وینه لیدلے ده بس یو رنگ کښې روانه ده، یا رنگ بدلوی، لیکن د حیض رنگ پکښې نه وی داسه ښځه به د نورو خپلوانو همزولو ښځو د عادت مطابق حیض شماری، د کومه ورځے نه چه وینه شروع شوے وه هغه نه به د حیض ورځے شماری هره میاشت کښې او باقی به استحاض وی .

د استحاض احکام:

استحاضه زنانه او پاکه زنانه کښې سیوا د دوه څیزونونه هیڅ فرق نشته دے .

اول : هر مونځ دپاره استحاضه باندے اودس کول فرض دی دویم : د اودس نه مخکښې که کپړه یا جسم باندے وینه لگیدلی وی، هغه دے اووینځی او عورت باندے به د مالوچو پټی ولکوی چه وینه بنده کړی .

د نفاس حکم: نفاس هغه وینه ده چه د بچی د پیدائش نه روستو د زنانه د رحم نه راوځی، یا د پیدائش د درد سره دوه ورځے مخکښې وینه خارجېږی، نو چه وینه هر کله بنده شی زنانه به پاکه حسایږی، اگر که د خلویښتو ورځو نه مخکي صفائی راشي. که د خلویښتو ورځو نه پس هم وینه روانه وه نو زنانه به غسل وکړی ځکه چه د نفاس آخری حد خلویښت ورځے دے اگر که وینه روانه وی مگر که ددے نه پس حیض شروع شو بیا به حیض پورے انتظار کیدلے شی تردے پورے چه د حیض نه پاکه شی. نفاس تر هغه وخت پورے نه ثابتېږی تر څو چه داسے ماشوم پیدا نشی چه انسانی دھانچه جوړه شوی وی، کچرته داسے ټوټه د غوښے چه پوره دھانچه انسانی نه وی هغه وینه به نفاس نه وی بلکه هغه به د کوم رگ وینه وی، ددے وینی حکم به د استحاض وی، ابتداء د حمل نه تر اتیا (۸۰) ورځو پورے انسانی دھانچه جوړېږی یا زیات نه زیات نوی (۹۰) ورځے اخلی، د نفاس والا ښځے دپاره هم هغه احکام دی کوم چه د حیض والا ښځے دپاره ذکر شو.

حیض او حمل بندول :

د حیض د بندولو دوايي استعمالول د ښځې دپاره جائز دی په دوه شرطونو سره :

- (۱) د خاوند په اجازه چه خاوند ته پکښې څه نقصان نوی
- (۲) زنانه ته به پکښې هم څه نقصان نه وی، کچرته زنانه ته نقصان وی بیا ناجائز ده. د حیض د چالو کولو دوايي هم جائز ده، لیکن په دوه شرطونو سره : (۱) د خاوند اجازه . (۲) دا عمل به د واجبي حکم نه د خلاصون په بهانه نه وی مثلاً د فرضی روژې یا د مونځ وغیره نه .

د حمل د بندولو دوايي دوه قسم وی

اول چه همیشه دپاره حمل بند کړی دا جائز ندی .

دویم : د لږ وخت دپاره حمل بند کړی مثلاً د زنانه حمل ډیر زر کیږی ددې وجه نه زنانه ته ډیر تکلیف دے، د زنانه خواهش وی چه کم از کم دوه کاله پس بیچی پیدا شی، داسه کول جائز دی په دوه شرطونو سره :

د خاوند اجازه . (۲) دا دوايي به زنانه ته (عارضی یا مستقل) تکلیف نه ورکوی . وبالله تعالی التوفیق

فهرست دنبځو سره تړلی شوی احکام

3	اسلام او نورو معاشرو کښې د ښځې مقام
8	د عامو زنانو حقونه
12	خاوند باندې د ښځې حق
14	ستر او پرده
20	د حیض او نفاس حکم
20	حیض مختلف حالات
23	د حیض احکام
27	د استخاض احکام
30	د نفاس احکام
30	د حیض او د حمل بندولو حکم

هذا الكتاب منشور في

